

Dosarul nr. 2ra-884/20

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Central) V. Cupcea

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun

Î N C H E I E R E

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Botnari Viorica,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mutruc Ludmila
împotriva Vioricăi Botnari cu privire la partajarea averii succesoriale,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2019, prin care
s-a admis apelul declarat de Botnari Viorica, s-a casat hotărârea Judecătoria Orhei,
sediul Central din 09 aprilie 2019 și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 02 aprilie 2018, Mutruc Ludmila a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Vioricăi Botnari cu privire la partajarea averii succesoriale.

În motivarea acțiunii, reclamanta a menționat că la 07 iulie 2015, a decedat
mama sa, Botnari Elena.

Potrivit certificatului de moștenitor legal, moștenitori ai averii succesoriale au
devenit Diug Liliana, (sora), Mutruc Ludmila și Scripnic Viorica (sora).

De asemenea, reclamanta a invocat că deoarece la data de 09 iulie 2015 a
decedat tatăl, Botnari Ivan, la 27 ianuarie 2016, i-a fost eliberat certificatul de
moștenitor testamentar în mărime de 1/8 cotă-parte din averea care îi revenea
ultimului după decesul mamei.

De asemenea, prin certificatul de moștenitor testamentar din 27 ianuarie 2016,
i-a revenit 1/2 cotă-parte din averea succesorală ce le-a aparținut părinților.

Astfel reclamanta a specificat că a devenit proprietara a 6/8 cotă-parte din
averea succesorală rămasă după decesul părinților, iar pârâta Scripnic Viorica a
devenit proprietara a 1/8 cotă-parte din averea succesorală.

Mai mult ca atât, prin contractul de vânzare-cumpărare din 23 februarie 2018,
Diug Liliana i-a înstrăinat 1/8 cotă-parte din imobilul părinților pe care îl deținea –

casa de locuit individuală și teren cu destinație pentru construcții, situată în s. Lucășeuca, r. Orhei.

Deci, Mutruc Ludmila a menționat că este proprietara a 7/8 cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul părinților, motiv pentru care a expediat în adresa Vioricăi Scripnic un preaviz, cu solicitarea partajării benevole a casei de locuit cu plata unei sulte în sumă de 25 750 de lei, reieșind din faptul că conform Raportului de evaluare, costul real de piață a casei de locuit cu terenul aferent constituie suma de 206 000 lei.

Însă, pârâta nu este de acord cu propunerea de a i se achita sulta.

Mutruc Ludmila a solicitat partajarea averii succesorală rămasă după decesul lui Botnari Ivan, la data de 09 iulie 2015 și Botnari Elena, la 07 iulie 2015 și anume a casei de locuit situată în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei, la prețul de 206 000 lei, atribuirea în natură a casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX, terenul aferent acesteia cu nr. cadastral XXXXX, plata unei sulte pârâtei în mărime de 125 750 de lei, cu încetarea proprietății comune pe cote-părți.

Prin hotărârea Judecătoriai Orhei, sediul Central din 09 aprilie 2019, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Mutruc Ludmila.

S-a partajat bunul succesoral – casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX, terenul aferent acesteia cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei, prin atribuirea în proprietatea Ludmillei Mutruc a 1/8 cotă-parte ideală din acestea pe care Scripnic Viorica le deține în proprietate în baza certificatului de moștenitor nr. 617 din 27 ianuarie 2016.

S-a încasat de la Mutruc Ludmila în beneficiul Vioricăi Scripnic suma de 25 750 de lei cu titlu de sultă pentru 1/8 cotă-parte din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, terenul aferent acesteia cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei.

S-a încasat de la Scripnic Viorica în beneficiul Ludmillei Mutruc suma de 5 272,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2019, s-a admis apelul declarat de Botnari Viorica, s-a casat hotărârea Judecătoriai Orhei, sediul Central din 09 aprilie 2019 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Mutruc Ludmila.

S-a partajat bunul succesoral – casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX, terenul aferent acesteia cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei, prin atribuirea în proprietatea Ludmillei Mutruc a 1/8 cotă-parte ideală din acestea pe care Scripnic Viorica le deține în proprietate în baza certificatului de moștenitor nr. 617 din 27 ianuarie 2016.

S-a încasat de la Mutruc Ludmila în beneficiul Vioricăi Scripnic suma de 25 750 de lei cu titlu de sultă pentru 1/8 cotă-parte din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, terenul aferent acesteia cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei.

În rest, cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că soții Botnari Ivan și Botnari Elena au deținut cu drept de proprietate

bunurile imobile - casa de locuit individuală cu nr. cadastral XXXXX și terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei, proprietatea fiind comună în devălmășie (a câte 1/2 cotă-parte pentru fiecare soț).

Prin testamentul nr. 1260 din 30 ianuarie 2015, Botnari Ivan a testat fiicei sale Mutruc Ludmila 1/2 cotă-parte din casa de locuit individuală și terenul aferent.

La 07 iulie 2015, Botnari Elena a decedat, iar la 09 iulie 2015 a decedat Botnari Ivan.

Potrivit certificatelor de moștenitor legal din 27 ianuarie 2016, moștenitori ai averii defunctei Botnari Elena sunt fiicele Diug Liliana, Mutruc Ludmila, Scripnic (Botnari) Viorica și soțul Botnari Ivan, la câte 1/8 din patrimoniul succesoral, compus din casa de locuit individuală și terenul aferent.

Totodată, instanța de apel a constatat că deoarece Botnari Ivan a decedat, moștenirea ce-i revenea acestuia, în mărime de 1/8 cotă-parte din bunurile imobile, a trecut la fiica acestuia, Mutruc Ludmila.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că potrivit certificatului de moștenitor testamentar din 27 ianuarie 2016, Mutruc Ludmila a moștenit și 1/2 cotă-parte din casa de locuit individuală și terenul aferent.

Ulterior, la 23 februarie 2018, Diug Liliana a înstrăinat surorii sale Mutruc Ludmila 1/8 cotă-parte din bunurile succesoriale, astfel Mutruc Ludmila a devenit proprietar a 7/8 cotă-parte din bunurile imobile nominalizate, iar Botnari Viorica a devenit proprietar a 1/8 cotă-parte, proprietatea fiind comună pe cote-părți.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că unica condiție ce urmează a fi întrunită la împărțirea bunului, prin atribuirea întregului bun în favoarea unui coproprietar în schimbul unei sulțe, este imposibilitatea divizării sau partajării în natură a bunului

Astfel potrivit raportului de evaluare din 12 noiembrie 2018, întocmit de SRL „S&G Top Business”, rezultă că partajarea casei individuale de locuit, cu numărul cadastral XXXXX și terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul Lucășeuca, comuna Seliște, raionul Orhei, nu este posibilă, motiv pentru care instanța de apel a ajuns la concluzia acordării unei sulțe părții în schimbul cotei-părți ce o deține din patrimoniul succesoral, care este esențial mai mică decât cota-parte ce aparține reclamantei.

În justificarea acestei soluții, instanța de apel a reținut și faptul că relațiile dintre coproprietarii Mutruc Ludmila și Botnari Viorica sunt ostile, ceea ce face imposibilă utilizarea și administrarea bunurilor de comun acord.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că referitor cuantumului sulței, potrivit raportului de evaluare nr. 0357633 din 29 noiembrie 2017, valoarea de piață a casei de locuit este de 206 000 lei, respectiv valoarea a 1/8 cotă-parte constituie 25 750 de lei.

La 30 aprilie 2020, Botnari Viorica a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurenta Botnari Viorica, în motivarea recursului a invocat interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, decizia instanței de apel fiind una nemotivată, concluziile expuse într-o formă evazivă, incertă,

neavând putere de convingere, fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor.

De asemenea, a menționat că intimata nu a prezentat probe referitor la încălcarea dreptului celorlalți coproprietari.

Mai mult ca atât, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 ianuarie 2020, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de inculpata Mutruc Ludmila împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2019, prin care ultima a fost condamnată în baza art. 155 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu admiterea acțiunii civile.

Deci, recurenta a relevat că prin cele menționate supra, se confirmă că a fost amenințată cu omor și cu vătămarea gravă a integrității corporale de către pârâtă, ultima urmărind scopul de a-i înstrăina cota-parte în litigiu.

La 21 mai 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimatei copia recursului, fiind recepționat de către Mutruc Ludmila la data de 28 mai 2020 (f.d. 38 Vol. II).

La 09 iunie 2020, Mutruc Ludmila a depus referință la recursul declarat de Botnari Viorica, prin care a solicitat să fie considerat inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 03 decembrie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 30 aprilie 2020, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Botnari Viorica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Botnari Viorica.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic